

Винахід відноситься до галузі сільського господарства, до технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Відомий спосіб підготовки садівних бульб до посадки включає в себе різання бульб масою 120г на три частки, масою 80г - на дві. Цей спосіб найбільш близький до заявленого за позитивним ефектом і досягаємому технічному результату (Бугаєва І.П., Сніговий В.С. Культура картоплі на півдні України. - Херсон, 2002. -С.90-92).

Задачею винаходу є раціональне використання для посадки високоякісного матеріалу отриманого методом двоврожайної культури.

Поставлена задача досягається тим, що при вирощуванні ранньої картоплі проводять різання бульб масою 160г на 4 частини, масою 80г - на дві, при цьому доля різаних часток у посадковому матеріалі становить 60-80%.

Спосіб розроблено і експериментальне випробувано лабораторією біотехнології картоплі Інституту землеробства південного регіону УААН в 2001-2003р.р. в умовах посушливого клімату півдня України на зрошенні.

Ґрунтово-кліматичні умови Півдня не сприяють росту та розвитку рослин картоплі, одержанню високих врожаїв. Ґрунти важкі по фізичному складу, що утруднює розвиток бульбового ґнізда; погодні умови в період вегетації, як правило, пов'язані з високими температурами повітря і ґрунту, частими суховіями, рідкими дощами, переважно ливневого характеру. Все це робить неможливим одержання врожаїв картоплі без зрошення.

Погодні умови в роки досліджень для росту та розвитку рослин картоплі у весняній посадці складались в основному задовільно.

Досліджували варіанти з різним вмістом різаних бульб - 0, 20, 40, 60, 80, 100%. Не пророщені бульби масою 160г різали на 4 частини, 80г - на дві. Варіанти дослідів вивчались на сорті Кобза. Проведення дослідів супроводжувалось фенологічними спостереженнями, обліком густоти насаджень після появи сходів та перед збиранням, динаміки з'явлення сходів, кількості стебел у куці та висоти рослин, визначенням ураженості бульб фітофторозом, паршею звичайною, кільцевою гниллю та ін., урожаю з визначенням вмісту у бульбах сухих речовин, крохмалю.

Агротехніка в досліді була загальноприйнятою для вирощування ранньої картоплі на Півдні в умовах зрошення.

Спостереження показали, що польова схожість знижується при розрізанні бульб масою 160г на 4 частини (87,3%) в порівнянні з варіантами, де бульби масою 80г різали на дві частини (91,0%). Кількість різаних бульб у садивному матеріалі практично не вплинула на цей показник.

Висота рослин у фазу цвітіння в середньому за варіантами при вмісті різаних бульб у садивному матеріалі 60, 80, 100% була на 0,7; 8,2 та 10,2% більша, ніж у варіанті без різання бульб, маса середньої товарної бульби - відповідно, на 16,3; 12,7 та 16,5%.

Аналіз урожайних даних показує, що різання бульб масою 80г на дві частки в середньому за варіантами кількості дозволяє збільшити продуктивність рослин на 32,5%, різання бульб масою 160г на чотири частки - на 18,4%. Вміст у садивному матеріалі 60-80% різаних половинок та четвертинок забезпечує підвищення продуктивності відповідно на 37,9-46,4% та 39,5-19,2% більше, ніж від цілих бульб (табл.1).

Таблиця 1

Продуктивність картоплі в залежності від підготовки садівного матеріалу, ц/га (2001-2003р.р.)

Спосіб підготовки садивного матеріалу		Урожайність, ц/га	Відхилення врожаю, ц/га, від	
Вміст різаних бульб, %	Кількість часток масою 40г від 1 бульби		Вмісту різаних бульб	Кількості часток масою 40г від 1 бульби
0	0	51,7	К	К
20	2	65,7	+10,5	+16,8
	4	58,6		+9,5
40	2	58,0	+6,6	-
	4	58,6		-
60	2	71,3	+20,0	-
	4	72,1		-
80	2	75,7	+17,0	-
	4			-
100	2	71,9	+11,8	-
	4	55,1		-

НІР 05, ц/га для головних ефектів по фактору:

А - 4,3

В - 7,4

С - 4,3

Позитивний ефект від використання різаних бульб у цих варіантах пов'язаний зі зростанням маси середньої товарної бульби - з 41,1 г до 47,0г або на 14,4%.

Економічна оцінка вивчаємого прийому показала, що найбільш економічно обґрунтованим являється спосіб підготовки садівних бульб, при якому вміст різаних половинок або четвертинок становить 60-80%, собівартість при цьому знижується до 30,7% у порівнянні з цілими бульбами.

Таким чином, слід вважати, що при використанні для садіння непідготовлених бульб різання останніх сприяє росту продуктивності рослин. Максимальну прибавку врожаю забезпечує різання бульб масою 160г на 4 частини, масою 80г - на дві, при цьому доля різаних часток у посадковому матеріалі становить 60-80%.